



۲۰۱۳/۱۱/۱۳

دوکتور محمداکبر یوسفی

«شمشیر داموکلس»

چند روز قبل، چشمم به اصطلاح «شمشیر داموکلس» خورد. نخست در مقاله محترم محمدنعیم بارز، تحت عنوان «لویه جرگه به مثابه «شمشیر داموکلس»» و متعاقباً در مقاله محترم میرعبدالواحد سادات تحت عنوان «احقاق حقوق مردم و یا ائتلاف آن؟ بخش سوم». هر دوی ایشان ازین مفهوم در مقالات خویش استفاده نموده اند، که در افسانه ها و بخصوص در حلقات آشنا با فلسفه و تاریخ تمدن و سیاست «اروپای غربی» نسبتاً معروف می باشد. نویسندگان با استعداد و صاحب فهم و آگاهی، چون این دو هموطن ما، در زبان های دیگر نیز از اظهارات «غیر مستقیم» و یا مشابهت ها استفاده می کنند، که علاوه بر جلب توجه به اندیشیدن در عمق و وسعت موضوع، بر زیبایی نوشته ها افزایش می بخشد. مثلاً وقتی اگر بگوئیم که «کشتی بحر را شخم می زند»، ممکن درینجا، شباهت دادن «بحر» با زمین قابل زرع و «کشتی» هم، با شباهت با «جفت گاو برای قلبه زمین»، هدف باشد. هر دو نوشته برابرم جالب و آموزنده، جلوگر گردید.

محترم میرعبدالواحد سادات، در جمله ذیل از آن استفاده نموده اند: «... "سریال ناقضان حقوق بشر و جنایت کاران جنگی" به «شمشیر داموکلس» به دست دولت و حامیان آن تبدیل گردیده است و هرکسی که قاعده بازی را نقض نماید؛ این شمشیر بر سرش آویزان می گردد و در غیر آن عزیز، مقرب و مقبول ارگ، امریکا و متحدان آن می باشد. (در گیر و دار همین بازی ها، میرویس پسر جوان اسمعیل خان قربانی گردید). این درامه طی این دوازده سال که همزمان با دامن زدن به مسایل قومی و سمتی و بازی های کثیف استخباراتی به پیش برده شده است، یکی از عوامل بی ثباتی و عدم دستیابی به صلح در افغانستان محسوب می گردد...»

محترم نعیم بارز برای جلب توجه بیشتر، این نقل کوتاه یا ضرب المثل را در عنوان مطب ایشان بکار برده اند، که بنا بر وضعیت سیاسی، تاریخی و حالت بی «ثبات» نسبت به آینده کشور، از دید و برداشت اینجانب، چون در امر «تحمیل قدرت» سیاسی، از یک «وسيله» کار گرفته می شود، هم چنان در جای مناسب بکار برده اند. محترم بارز با دقت لازم، روی اصل موضوع، لویه جرگه و نقش آن در ارتباط با «توافنامه...» و همچنین نقش «ولسی جرگه» هم چنان درست مطرح نموده اند.



محترم نعیم بارز با تفاوت از محترم سادات، توضیح مفید در «پاورقه» مقاله ایشان علاوه نموده اند، که قابل تقدیر است. با وجود آنکه این مفهوم را در طول عمر، در موارد مختلف شنیده بودم، با استفاده از امکانات فعلی و «مودرن»، دسترسی به معلومات، به منابع «ویکیپدیا» مراجعه نمودم. برحسب تصادف در متن «آلمانی» تصویر جالبی را هم یافتم، که ممکن به حیث معلومات «اکمالی» بیشتر با «پاورقه» مقاله محترم بارز عاری از دلچسپی نباشد. (در پایان تصویر: «ریچارد ویستال»، «شمشیر داموکلس»)

متن آلمانی ازین قرار است: «داموکلس» افسانه ایست در باره یک مقرب «فرمانروای ستمگر»، «دیونایسیوس I» (Dionysios I) یا «دیونایسیوس II» (Dionysios II) از «سیراکس» (Syrakus) (محلّی است در سیسل، ایتالیا) «در نیمه اول قرن چهارم قبل از میلاد مسیح. حکایتی در مورد «شمشیر داموکلس» از «سیسیروس توسکولانی دیسپوتاسیونس»... روایت شده است. اینکه آیا «داموکلس» حقیقتاً زندگی کرده باشد، به

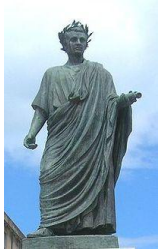
د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پادونه: دلیکنې دلیکنېزې بنې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

اطمینان نمی توان گفت. این حکایت در باره یک عضو جمعیت دربار پادشاهی روایت شده است، که با زندگی خویش نا راضی بوده است. او با ستمگری پادشاه و قدرت ثروت او حسود بوده است، اما همواره، در چاپلوسی های خویش آنرا رجحان می بخشیده است.

"دیونایسیوس" تصمیم گرفت، تا «داموکلس» را بر اساس همین «ضرب المثل»، «شمشیر داموکلس»، مفهوم نا پایداری و بی ثباتی را، قبل از همه به ارتباط موقف او، واضح سازد. زمامدار «داموکلس» را برای اشتراک در ضیافت، دورمیز طعام شاهانه بطور نشسته، دعوت نمود. قبل از آن هدایت داد، تا در جایی که «داموکلس» نشسته است، بر بالای سرش، شمشیر بزرگی را آویزان نمایند که فقط با تار موی اسپ، بسته شده باشد.



زمانیکه «داموکلس»، متوجه شمشیر بالای سرش می شود، برایش غیر ممکن می گردد، تا ازین چنین تعارف تجملی (لوکس) لذت ببرد، بلاخره، از پذیرش (به نسبت تهدیدیکه ازین ناحیه متوجه او بوده ست). طلب معذرت خواهی نمود. «داموکلس» درس خود را آموخت، که ثروت و قدرت، هیچگونه حفاظت را در برابر خطرات عرضه ساخته نمی تواند، بلکه باعث آن می گردد. این درس در تصاویر و آثار اشعاری و یا موسیقی های بزمی، نیز درج گردیده است. بعنوان مثال در آثار «هوراز» (Horaz) در اشارات "کارمینا" « (این مجسمه از او در «وینوسا» (Venosa) (محلی است در شمال ایتالیا). «شمشیر داموکلس» حتی امروز هم بعنوان استعاره در رابطه با خطر در وضعیت های بظاهر راحت و مساعد، موارد استفاد می یابد. «سیسیرو» (Cicero) تساوی آنرا چنین ارتباط می دهد، که گویا، "دیونایسیوس" به نسبت تمام خطرات دائمی، مجبور بوده است، تا قدرت خود را از طریق ظلم و ستم تأمین نماید.» (ختم ترجمه متن)

برای مطالعه مطالب بیشتر درین رابطه، برای دوستانی که، بزبان آلمانی بلدیت داشته باشند، «لینک» ذیل تقدیم است.

<http://de.wikipedia.org/wiki/Damokles>

پایان

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ